

РАБОТНИКЪТЪ

(LE TRAVAILLEUR)

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

ЦѢНА:

мѣс. 1 л. 25 ст., 6 м. 2 л. 50, 1 г. 5 л.

Въ странство: 7 лева.

Абонамента се предплаща.

10 стотинки всеки номеръ

ВСИЧКО, ЩО СЕ ОТНАСЯ ДО ВѢСТНИКА, СЕ ИСПРАЩА

ДО РЕДАКТОРА Н. ХР. ГАБРОВСКИ.

ТЪРНОВО.

АБОНИРАНИЕТО СТАВА:

Търново, у редактора

и въ печатницата „Работникъ“

СОЦИАЛИЗМЪТЪ

ПРЕДЪ

ОЖДЪТЪ НА БУРЖУАЗНИТЪ ВѢСТНИЦИ

Слѣдъ едно дълго мълчание, нашиятъ буржуазни вѣстници най-послѣ се рѣшиха да заговорятъ за социализма. Най-напредъ откри атаката в. „Свобода“, предводителя на буржуазната преса, послѣ къмъ нея се присъединиха княжеския вѣстникъ „La Bulgarie“, заедно съ безхарактерната „Балканска Звѣзда“. Както бѣха съгласни въ мълчанието си, тъй сега съгласни въ нападенията си.

Но защо тъй до сега мълчаха и се приструаха? Очевидно, такава бѣше тѣхната тактика: съ мълчанието си да убиятъ социализмътъ. Тѣ бѣха утвърдени, че ако почнатъ да критикуватъ социалистическото движение у насъ, съ това още повече ще заинтересуватъ хората и ще дадатъ възможностъ на социалистите да опровергаватъ тѣхните възражения. Такава е винаги тактиката на безсилните въ борбата противници. Мълчи, не се искавай, за да не искажешъ слабостите си, отъ които ще се възползватъ противниците ти.

Обаче, това организирано тревожно мълчание на буржуазните вѣстници противъ социализма не можеше да трай дълго време. Нашата устава и литературна пропаганда, особено отъ миналата година на самъ, рѣшителното участие на Партията въ законодателните и общинските избори и нейните успѣхи, нашата избирателна агитация съ нейните публични събрания, манифести, възвания, разрушителната критика, на която се подхвърлятъ другите партии, явното съчувствие на нашето работно население и на благородната интеллигентна младежъ къмъ социалистическия идеалъ, — ето всички тия факти естествено и отъ пѣмай-къждъ възбуждатъ нашата буржуазия и отъ денъ на денъ я правятъ по-безпокойна и по-внимателна къмъ социалистическото движение у насъ. Това се вижда отъ писаното по социализма въ горѣпомянатите три вѣстника.

Ето какво пише в. „La Bulgarie“ въ уводната си статия отъ 12 Октомврий н. г. подъ заглавие „La Bulgarie et le Socialisme“:

„Въ България ний за щастие имаме работнически пролетариатъ въ тѣсна смисълъ на думата, който е апата на развитието на индустриални страни. У насъ всеки има малко или мно-

го собственичествъ... Понятието за собственичеството господствува на всѣкъждъ; то дълбоко е вкоренено въ народа и утвърдението къмъ чуждата собственост е свъщенино и противно на извѣстните превратни теории, които подковаватъ и тровятъ на Западъ бѣдните непроевѣтени маси... Единствения пролетариатъ у насъ е чиновничеството, това „необходимо зло“. Но и чиновнически пролетариатъ е противъ социализма...“ Слѣдователно, завършва княжеския вѣстникъ, „България, гдѣто всѣки владѣе, гдѣто народа е спестливъ, гдѣто никой не страда отъ сиромашия, особено мързеливи, България — последната страна, въ която социализма никога не може пустна корени“.

Тия съ най-силните възражения противъ социализма у насъ. Нищо ново, разбира се, не съдържа тия възражения. Това е стара пѣсенъ за блаженството на нашия народъ, за 9-тѣхъ тюрлин пелинашъ, за хубавите обѣди и веселия на нашия селенинъ, които се пѣе отдавна отъ привилегированите жители на народния гърбъ въ България, отъ ония, на които винаги имъ е широко около врата.

Но я попитайте работниците, които се мѣчатъ за дневната си прехрана въ фабриктѣ, запалителницѣ, печатницѣ и въ другите заведения, попитайте ония, които ви даватъ хлѣба, носятъ ви водата, правятъ ви обущата и облѣблото, гледатъ вижките и ги окрасяватъ, чистятъ ви улиците и свичките нечистотии, които създава лакомството ви, печататъ ви книжките и вѣстниците, съ които да ги заблуждавате, че имъ сиромашия и че отъ бога е тъй наредено обществото, попитайте всички ония на които, ако не грабятъ труда, вий не можете да живѣете, нито пъкъ да се обогатявате, не страдатъ ли тѣ отъ сиромашия, доволни ли сѣтъ отъ живота си, противници ли сѣтъ на социалистическия идеалъ, щомъ ги разбератъ?..

Гдѣ сѣ хуркитъ и вретената, черквичитъ, становитъ и чарковитъ на габровскитъ, сивенскитъ, карловскитъ, самоковскитъ и на другите многобройни самостоятелни производители? Гдѣ е собственичеството на пропадналиятъ запалител, търговецъ и селенинъ? Въ ржцѣтъ на голѣмитъ капиталисти, отговаряме ний, социалистите. Машинитъ въ голѣмитъ фабрики съсипаха ржцѣтъ сѣчива, отнеха имъ производителната сила и ги направиха излишни въ ржцѣтъ на тѣхните владѣтели. Тия

последните сѣ принудиха да затворятъ дюкенитъ си и трѣпяха да търсятъ работа, да се насаматъ при ония, които сѣ спомогали за тѣхното разсипване. Малките търговци пропадатъ отъ силната конкуренция на голѣмитъ магазини, които продаватъ по-евтино, по-хубаво и си служатъ съ множество улеснения за препоръчване на стоки-тъ си. Идете въ който щѣте градъ у насъ и вий ще се увѣрите, че търговията е съсърдоточена само въ два, три голѣми дюкени. Останалите търговци живѣятъ днесъ за днесъ отъ трохитѣ на по-голѣмѣтъ.

Селенинѣ сѣ изложени на сжщата участъ. Тѣ прескуватъ всѣки денъ да не имъ се продадатъ нивята, които сѣ заложени за дългъ на лихваритѣ, на земеделческите каси, или на царщината за данѣкъ. Тѣ обработватъ земята, която владѣятъ, не за себеси, но за спонтъ безбройни кредитори, които сѣ ги налегнали отъ всички страни като пиявици. И ако допустимъ, че единъ денъ всичките тия кредитори (лихваритѣ, земеделческите каси, държавата, общината и пр.) се съгласятъ да си поискатъ чрезъ сѣдилищата паритѣ отъ селенинѣ, то машината отъ тѣхъ ще останатъ съ земя. Впрочемъ, това и сега става. Сѣдебитѣ и финанситѣ пристапи постоянно продаватъ имота на селенинѣ за дългове.

Но има и друго нѣщо, което още повече прави селенина робъ и сиромашъ отъ своето парче земя. Това е допотопния начинъ на обработването съ грубитѣ сѣчива, които го принуждаватъ съ тѣжки мжки и неволи да си искара хлѣба. Той работи до истощаване на силите си съ падѣжда, че ще стане храната. Дохожда неплодородна година, а нашия селенинъ нѣма въ запасъ никаква храна. Какво го очаква? Нови дългове и още по-голѣмъ гладъ. А какво очаква голѣмния землевладѣлецъ, който работи съ голѣми капиталы и машини? Той изважда на пазаръ останената си въ запасъ храна и я продава скъпо и прескжно.

И тъй, положението на дребните собственици е много печално. Тѣ сѣ осждени на пропадане. Економическото развитие на сегашното общество неизбежно води къмъ съсипването на дребните занаятци, дребните търговци и дребните землевладѣлци и къмъ съсърдоточаването на собствеността въ ржцѣтъ само на едно малцинство. Тоя процесъ се извършва въ цѣли свѣтъ по единъ общъ законъ, свойственъ на сегашното капиталистическо обще-

ство. Той се казва законъ на беззаконие, спрѣчь конкуренция.

Знай ли редактора на „La Bulgarie“, че тоя законъ произвежда и у насъ сжщитѣ слѣдствия, както и въ другите страни?

Ако не знай, то ний му съвѣтваме да прочете отчетитѣ на окръжните управители, които всѣка година описватъ пропадането на занаятци и на дребните търговци подъ натиска на капиталистическото производство. А за още по-голѣмо освѣтление да прегледа протоколитѣ на Пловдивския промишлено-земеделчески Конгресъ, свиканъ по инициативата на правителството, въ които ще намери много интересни данни по разсипването на самостоятелните производители у насъ и пропадането на дребната собственостъ. Впрочемъ, това днесъ се признава отъ всѣки.

Непропадналитѣ още занаятци сѣ крѣпятъ не защото могатъ да се противятъ на конкуренцията на машинното производство, но за това, че тѣ могатъ още да търпятъ гладътъ, като работятъ до изнемошване на силите си и сжсѣяватъ до минимумъ разностите си. Но рано или късно и тѣ ще пропаднатъ въ неравната борба съ капиталистите и ще влѣзнатъ въ редоветѣ на пролетариата, посетеля на човѣшкото освобождение.

Ето по такъвъ начинъ самото економическо развитие на нашето общество създава почва за социализма и приготвя хора, които ще го осжществятъ.

Но тогава за кои България говори „La Bulgarie“, че нѣмало сиромаси? Дали само за капиталистическа България или и за работническа? Ако говоримъ само за първата той има право, защото българските капиталисти дѣйствително всички иматъ, отъ никаква мизерия не страдатъ и заради това въ тѣхните глави понятието за собственичествъ е до толкова вкоренено, щото тѣ по никой начинъ не биха допустнали да се развие социализма въ България.

Но ако той има предъ очи и работническа България, ограбеното и оголено отечество на сиромаситѣ, въ което ний, социалистите, живѣемъ и дѣйствуваме, тогава ний имаме право да му кажемъ, че социализмътъ е पुстиналъ вече дълбоко своите корени и никаква сила въ свѣта не е въ състояние да ги унищожи. Той ще се развие и усилява толкова повече, колкото повече се развива и усилява капитали-

стическата експлоатация. А за развитието на тази последната ей ни гарантирате.

Впрочем, ний пакъ ще се повърнемъ по тоя въпросъ въ идущия брой по поводъ на нашия колега „Балканска Зора“.

Н. Габровски.

ЕДИНЪ ДОБЪРЪ ВЪСТНИКЪ

Добъръ вѣстникъ е този, който казва истината, безъ да се стѣснява.

Добъръ вѣстникъ е този, който подкрепя бѣднитъ и се бори противъ злоупотребленията на богатитъ и силнитъ.

Добъръ вѣстникъ е този, който защитава заплатитъ на работницитъ противъ жадността на предприемачитъ.

Добъръ вѣстникъ е този, който казва интереситъ на жената и на дѣтето, жертви на експлоатацията на господаритъ.

Добъръ вѣстникъ е този, който иска еднакви политически и граждански права и еднаква заплата за двата пола.

Добъръ вѣстникъ е този, който се бори за всички работници отъ бюрата, полетата и работилницитъ.

Добъръ вѣстникъ е този, който иска да освободи селенитъ отъ тежкитъ данѣни, отъ лихваритъ и отъ дълговетъ на земледѣлческитъ класи.

Добъръ вѣстникъ е този, който иска безплатно и пълно образование и професионално въспитание за всички дѣца.

Добъръ вѣстникъ е този, който иска поддържането на ученицитъ отъ общинскитъ свѣти.

Добъръ вѣстникъ е този, който не иска да гледа старцитъ подпомагани отъ частната благотворителностъ, но иска пенсионирането имъ, както на чиновницитъ.

Добъръ вѣстникъ е този, който протестира противъ военнитъ несправди и иска, щото всѣки гражданинъ да си има избирателна билетина и ципка.

Добъръ вѣстникъ е този, който иска за народа разпредѣлението на данѣнитъ, речката тежестъ на които пада върху бѣднитъ.

Добъръ вѣстникъ е този, който иска еднакво правосъдие за всички, а не само за богатитъ и силнитъ.

Такива сѫ социалистическитъ вѣстници. Четете ги, работници!

ПУТАНИЯТА НА „СЪЮЗА“ ВЪ ОБЛАСТЬТА „ЕКОНОМИЧЕСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ“

Преди „Съюзътъ“ да излезе съ своя органъ*), никой точно не може-

*) Въ брой 4-й на този органъ, „Съюзътъ“, по поводъ на едно антрефиле въ в. „Ю.-З. България“, за едно панетина „импровизирано“ работническо движение въ Германия, изказано въ събрането на работническото дружество „Вратство“ въ София, излъ злостата си и върху ни. Измалъ нито време, нито пъкъ измалъ полза за читателитъ отъ поденето на такъв „полемика“. Ще забѣлжа само, че въ злостата си „Съюзътъ“ отиде до тамъ, щото прави *явно и улическо доносничество* у кого съзъ гостуналъ въ София! Намѣсто да опровергае съобщеното отъ редакц. на „Ю.-З. Бълга-

ше да каже, какво искатъ неговитъ членове. Най-разпорѣчиви мнѣния чувахме за неговитъ принципи: всѣкой неговъ членъ различно ги обясняване и обясненията на едного никакъ не се ерѣщаха съ обясненията на другитъ. Но ето че този „Съюзътъ“ излезна съ свой органъ. Всѣкой, разбира се, имаше право да очаква отъ него едно ясно изложение принципитъ на „Съюза“.

Но какво излезе?

Четвири броя вече излезоха отъ този органъ. Въ тѣзи четвири броя „Съюзътъ“, като попаренъ, безпомощно се лута въ областта на „економическитъ организации“.

Въ *първия брой* органътъ на „Съюза“ казва: „Безъ такива економически организации не е възможна съединена и ползотворна економическа борба, не възможна е, слѣдователно, и рѣшецътъ на економическата борба — класовата политическа борба“. Думата е за „общии економически организации, общи организации за економическа борба“ (гл. брой 1 „Другарь“). Какви сѫ тия „общии економически организации“? На това питаще „Съюзътъ“ на-дали може да ни даде нѣкакъвъ опредѣленъ и ясенъ отговоръ. Поне въ четиритъхъ излезли броя на органа му никакво обяснение не намираме върху тия „общии економически организации“. Прочесъ, каквото и да се разбира подъ тия „общии економически организации“, заключението е ясно. Работницитъ трѣбва да се организиратъ въ „общии економически организации“, за да водятъ економическа борба, отъ която борба цѣла да непадне *класовата политическа борба*, като вѣнецъ. Значението на економическата борба на работницитъ никой не отрича. Но дали вѣнецътъ на економическата борба отъ „общитъ економически организации“ е *класовата политическа борба* — това трѣбва да се докаже. Защото, както знаемъ отъ историята на работническото движение въ цѣлия свѣтъ (глед. книжката на Анселрода „Работн. движение въ началото на 60-хъ години и сега“), отъ економическата борба на „общитъ економически организации“ никакъ не е изпъквала *класовата политическа борба*. Отъ економическата борба на работницитъ е изпъквала, може би, *политическа борба*, но не и

рия, „Съюзътъ“ сѣдналъ да си въображава, че го нападали извън-отзадъ. Де-де! „Импровизиратъ“ работнически движения *публично и изобличени, при-сторено* се мѣчатъ да прикриятъ грѣховетъ си съ своето присатствие на свѣската и съ гошаването ми у принципитъ въ София. Трѣбва, веръ, да има чонѣкъ голѣмъ умъ, за да зашишана по такъвъ „честенъ“ начинъ своитъ импровизации!

класовата политическа борба. За да не-пакне послѣдната, необходими сѫ други условия. Ето тѣзи нѣща „Съюзътъ“ не си ги е изяснилъ още.

Въ *втория брой* сѣция органъ говори вече за работнически сдружавания, и „че тѣзи сдружавания трѣбватъ непременно да се поставятъ на економическа основа“. Работнически сдружавания „на економическа основа“ — това сѫ сдружавания на работницитъ по занаятъ и тѣхнитъ съюзи, т. е. това сѫ синдикати, каквито сѫ днешнитъ въ свѣта, съ класи за взаимно спомогане и за борба. Тѣзи работнически сдружавания „непременно на економическа основа“ очевидно не сѫ таквитъ „общии економически организации“, за които се говори въ първия брой и които трѣбва да водятъ економическа борба. Защото въ втория брой четемъ: „Само сдружаванията на такава основа ще дадатъ на работника възможность по скоро да се свѣсти, а слѣдователно да почне да води и политическа борба за своето окончателно освобождение“. Тука за економическа борба нѣма ни дума. Отъ тѣзи сдружавания се очаква свѣстяване на работника, че тѣ ще му дадатъ класово съзнание за да води политическа борба. Но който е изучавалъ историята на работническитъ сдружавания, турени „непременно на економическа основа“ (сн-рѣчь само на економическа почва), той знае, че тия сдружавания нап-ротивъ сѫ пречили на работника „по-скоро да се свѣсти и по-лесно да разбере своитъ класови интереси, а слѣдователно да почне да води и политическа борба за своето окончателно освобождение“. Работнически сдружавания, които да водятъ „политическа борба за окончателното си освобождение“, могатъ да се явятъ само тогава, когато у работницитъ *предварително* се развие *класово съзнание*. А нима класовата политическа борба не е едно отъ първитъ ерѣдства за развити класовото съзнание въ работницитъ?

Но да идемъ по-нататътъ.

Въ *третия брой* на този органъ на „Съюза“ четемъ: „Само чрезъ економическитъ организации работницитъ ставатъ *сила*, която да може успѣшно да води политическа борба — завземането на държавната власть въ рацѣтъ си“. Кои „економически организации“ правятъ работницитъ сила, „ко-ято да може успѣшно да води политическата борба“, „Съюзътъ“ и тука не ни обяснява. Но което заслужава да се отбѣлжи въ горнитъ му думи,

това е, че „Съюзътъ“ смѣсва економическата борба като ерѣдство съ зультата на тѣзи борба — завземането на държавната власть отъ работницитъ.

Въ *четвъртия брой* „Съюзътъ“ отрича, че „днешнитъ работни-ятнически дружества (Syndicats, Gewerkschaften)“ сѫ „последния дума на политическото учение“, а пъкъ ка-ко по-надолу прибавя: „*политически организирани работни-социал-демокр. партии*“. Какво рѣче „економически организирани работници“ и пр.? Работницитъ ганизиратъ економически въ работнически запалтчийски дружества по об-за на днешнитъ синдикати въ Евро-и Америка. Но преди нѣколко „Съюзътъ“ отрича днешнитъ син-

Всички социал-демократически пар-тии въ свѣта признаватъ, че спиде-ната организация на работницитъ рѣчь организиранието на работни-въ дружества по занаятъ и въ-отъ тѣхъ е необходимото условие-въетържествуванието на социализма. работата е тамъ, че социал-демо-тическитъ партии синдикиратъ ра-ницитъ, като развиватъ въ тѣхъ ко-сово съзнание, като ги надхвату-социалистически духъ.

Синдикалната организация на ра-ботницитъ съставлява една отъ ж-читъ на социал-демократическитъ-тин. Но, нита се, съ какви ерѣд-може да се достигне такова съ-кална организация, каквато се за-жаватъ да създадатъ социал-демо-тическитъ партии отъ Международ-социалистически работнически К-въ Брюкселъ и Цюрихъ? Всѣкой-циал-демократъ, който наистина-кътъ, ще ти каже, че едно отъ-нитъ ерѣдства за тѣзи цѣль е клас-вата политическа борба на рабо-тѣ. А класова политическа борба-води, когато работницитъ се орга-зиратъ въ отдѣлна самостоятелна-циално-политическа партия. Класово-политическа борба най-много спом-за синдикирането на работницитъ-социалистически духъ. И никой со-ал-демократическа партия въ св-не се е отказала отъ това мого-ерѣдство за въспитанието и орга-ранието на работническата клас-отъ класовата политическа борба-това, че работницитъ не съставля-такива „общии економически орга-ции“, които „успѣшно да водятъ-литическа борба“.

Прочесъ, „Съюзътъ“ до сега е

РАБОТНИЧЕСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ.

(волюенъ преводъ отъ полски)

отъ В. А. Калевъ.

(продължение)

Въ капиталистическия свѣтъ всичко се е обър-пало противъ работника.

Най-първо, *машинитъ*, намѣсто да отгърватъ човѣка отъ тѣжки трудъ, тѣ паднаха въ рацѣтъ на капиталиститъ и още повече улопиха положението на работницитъ. Машината е силна, затова нея може да я има само капиталиста. А пъкъ днесъ, който иска да произвежда съ печалба, не може да мине безъ машини. Тѣ все повече се въвеждатъ въ всичкитъ клонове на промишлеността. Голѣми услуги тѣ правятъ на капиталиститъ, а на работницитъ тѣ намаляватъ заплатата, понижаватъ цѣпата на тѣхния трудъ.

Машината позволява на фабрикантитъ да упо-трѣбватъ по-малко работници, позволява имъ да хвацатъ на работа не само испечени запалтчий-ами и тия, които нѣматъ никаква работа, прости-тѣ работници. Машината имъ позволява да упо-трѣбватъ женския и дѣтския трудъ, които сѫ по-ефтини отъ мъжеския.

Съ една дума, машината дава на капиталиста чудото ефтини работнически рацѣ и за това все повече намалява надницата на работника.

Ала не *машината* е крива за това, а е *крива самата общественна наредба, при която ма-шината е притежание на капиталиститъ*.

За да уголѣмятъ лироветъ си, капиталиститъ прилагатъ въ производството все по-нови изнами-рания, продължаватъ работния день, привличатъ въ фабриктъ дѣца и жени, само и само по-ефтино да произвеждатъ много стоки. Туй непрестанно произвеждане все по-често докарва *кризиситъ*, които исхвърлятъ на улицитъ работницитъ.

Освѣтъ това, слѣдствията на едрото произ-водство съ машини сѫ и тия: пропадатъ чудото, дребни промишленници, запалтчий и селяне, които ставатъ наемни работници и уголѣмяватъ броя на тия хора, които търсятъ работа и прехрана.

Дългия работенъ день въ фабриктъ и употре-бенето труда на жени и дѣца още повече за-трудняватъ намирането на работа. Отъ тука изли-за, че *все повече рѣсте броятъ на хората, които търсятъ работа и като се страхуватъ отъ гладъ, готови сѫ да работятъ съ най-ниско възнагражде-ние*. За това работническата заплата не може никога да се подигне, тя винаги си остава най-низка.

Това е необходимо слѣдствие на днеш-обществена наредба. Едрото производство, което машината работи намѣсто човѣка, а ос-мапаването постоянно увеличава масата на-която търсятъ работа, — трѣбва постоянно да-ля работническата заплата на най-низкото стѣ-и да създава грамадно число хора, които не-гатъ да намѣрятъ работа, а нѣматъ никакви ст-ства за живѣние.

Отъ друга страна, интересътъ на фабри-тнитъ иска, щото работния день да бѣде-защото колкото повече се труди работницитъ, ко-ва повече стоки той му произвежда безплатно. А дългия работенъ день остави дѣто отнема-на незанититъ работници, по той *истощава* *тъ на работника*, докарва му разни болѣсти, скорява му старостта и смъртта.

Дългия работенъ день и ниската заплата създали тая страшна нѣмотия, които днесъ пр-ска работническата класа. А когато нападатъ-кризиситъ, които все по-често ставатъ, тогава-хвърленитъ работници трѣбватъ по просия, мрѣтъ отъ гладъ, а младитъ момичета търсятъ публичнитъ домове избавление отъ нѣмотията.

И така, цѣлата днешна *обществена наредба* се върти около печалбата на едритъ

казалъ голѣмо неразбиране по най-основнитѣ ръководящи начала на социал-демократическитѣ съюзи или партии. Това се вижда отъ всичко, което той искаше въ свои органи за „економическитѣ организации“ и за „политическата борба“. Това ще се види още по-ясно отъ идущата статия, въ която ще разгледаме ръководящитѣ начала на социал-демократическитѣ партии.

И тъй, „Съюзътъ“ въ свои органи до сега се лута въ областта на „економическитѣ организации“, безъ да обясни нито свойствата на тѣзи „организации“, нито условията за създаването имъ. Какъ „Съюзътъ“ ще свърши своитѣ лутания въ областта на „економическитѣ организации“ на-дали нѣкой може да предвиди. Видѣ-щестъ, прочее. Може би, въ идущитѣ броеве да каже нѣщо по-опредѣлено. Дано!

Д. Благоевъ.

ПИСМО ОТЪ ПАРИЖЪ

I.

Националниятъ Конгресъ на Французката Работническа Партия.

На 22 Септемврий се отвори тукъ 11-й Националенъ Конгресъ на французката Работническа Партия. При първото заседание отъ рапорта на комиссията се вижда, че присъствували 85 делегата, представляващи 420 синдикати, групи или организации, които влизатъ въ състава на Партията. Числото на делегатитѣ при по-подиринитѣ заседания се значително увеличи до повече отъ 120, а сжщо и числото на организациитѣ надмина 500.

На дневенъ редъ бѣха:

1. Работническата Партия и послѣднитѣ законодателни избори;
2. Дѣйствието на изборитѣ на Партията въ Камарата и въ страната;
3. Социалистическата пропаганда и организации въ селата;
4. Финанситѣ на Партията;
5. Подновяване на Националниятъ Съвѣтъ.

На 7-й подиръ обидѣ председателятъ на гражданина Феруль, захванаха да се разглеждатъ въпроситѣ турени на дневенъ редъ, слѣдъ като гражданина Жюль Гедъ произнесе прекрасна и дълга рѣчь, прекъсвана отъ живи ръкоплѣскания. Той прочете поздравителни адреси и по негово предложение Конгресъ се обявила солидаренъ съ възблеснатитѣ гревисти въ Па-де-Кале и Севѣръ. Конгресъ живо протестира противъ прилагането койка въ гревата, праща най-живи симпатии на германския депутатъ социалистъ Вюбъ, сега въ тъмницата, защото упрекавалъ за пристѣпленieto на Елзасъ-Лотарингия, и на полскитѣ и руски социалисти, избити въ геройската борба противъ царския деспотизмъ. За възблеснатитѣ гревисти веднага се събраха 170 лева за да се поддържатъ отъ Партията и да извоюватъ справедливитѣ си искания, които експлоататоритѣ господари тѣй притѣсняватъ.

По първи въпросъ говориха повечето отъ делегатитѣ и всѣки даде отчетъ за резултатитѣ отъ изборитѣ. Между другото забѣлѣжа Лафаргъ: „тии избори се отличаватъ съ това, че една голѣма частъ отъ експлоатиранитѣ селени гласуваха, особено на Сѣверъ, за нинитѣ кандидати, което показва, че Партията си проби вече път въ тая пазадничавъ маса, която до сега се игнорираше, по която, благодарение на социалистическата пропаганда, ще върви заедно съ индустриални пролетариатъ“. По сжщия въпросъ говориха знаменититѣ оратори социалисти: Жюрдъ, Феруль, Гедъ, Докъ Керси и др.

Сжщия денъ въ 9 часа вечерта заседание се отвори подъ председателството на Делклоузъ. На дневенъ редъ бѣ туренъ втори въпросъ. Гражданина Бокъ отъ Нантъ внесе предложение за сѣдинение на Партията съ другитѣ социалистически фракции: POSSIBILITITIT, брусенитѣ, аллеманитѣ и др. Голѣмъ шумъ произведе предложението му. Делегата Роше каза: Струва каквото струва, трѣбва да се прави съюзъ противъ капитала. Жене каза: нашата партия трѣбва да бѣде авангардната. Делегата отъ Фурми противъ предложението на Бокъ. Феруль произнесе дълга рѣчь и каза: POSSIBILITITIT вече приематъ нашата программа само съ двѣ измѣненія. Трѣбва да остане послѣдователни на програмата си въ Камарата. Знаете, каза той, че правителството ни атакува Работни. Партия, защото то най-много се бои отъ нея, като вижда пейната солидна основа и успѣхъ! Лафаргъ каза: нашитѣ депутати трѣбва да се групиратъ въ Камарата около нашата программа. Гедъ направи слѣдующето предложение, което се прие отъ Конгресъ съ горѣщи акламации: „Въ отговоръ на буржуазна клеветница противъ нея (Партията), на изгнанията преса на Министерството на Вътрѣшнитѣ Работи, на императорското русско посолство, 11-й Конгресъ на Работническата Партия потвърждава най-добъръ, колкото никога, необходимостта за пролетариатъ да се организиратъ и да дѣйствуватъ интернационално противъ капиталистическия, правителственъ и полицейски интернационализъмъ.“

„Експлоатацията на труда не признава граници. Освобождението на труда не ще стане, освѣтъ заждъ униженитѣ граници между експлоатиранитѣ на всички страни.“

„По работническата солидарностъ не е включавана или не ограничавана правото и длжността на работницитѣ да се зацѣпватъ противъ врѣднитѣ на тая класъ работници; международната солидарностъ не е включавана или не ограничавана правото и длжността на една нация да се зацѣпва противъ едно правителство, което се явява врѣдно на европейския миръ.“

„Нападнатата Франция нѣма по-горѣщи зацѣпници отъ социалиститѣ на Parti-Ouvrier (Работи. Партия), които първата въ великата роля, която имъ прѣдстои въ идущата социална революция.“

По това какъ да се държатъ избранитѣ депутати на партията въ Камарата различни прѣдложения се направиха, но всѣки нѣмаше нѣщо свежаха къмъ слѣдующето прѣдложение на Гедъ, направено слѣдъ

като произнесе дълга рѣчь прѣкъсвана хиляди пъти съ ръкоплѣскания. „Депутатитѣ трѣбва да образуватъ въ Камарата парламентарна фракция на партията“. Это предложението, което се прие единодушно: „Работи. Партия, която всѣкога е била партизанъ на най-широкитѣ съюзи, счита тая съюзъ за необходимъ днесъ отколкуто никога. Конгресъ дава пълно право на Националниятъ съвѣтъ да направи за тия всевъзможни усилия съ програмата и raison d'être а на партията.“

„Конгресъ рѣшава, неговитѣ избраници въ Камарата да съставятъ парламентарна фракция на Партията и да се распространятъ въ дѣйствието си въ Камарата и страната.“

„Тая фракция на Партията трѣбва да се счита като авангарда на пролетариата, като върви къмъ завоеванието на политическата властъ и се туре върху почвата на работи. класа противъ всѣки политически фракции на капиталистическата класа.“

Отъ тая резолюция се вижда до колко яко се държи Франц. Работи. Партия о своитѣ принципи и своята программа. Много силни аргументи се навеждаха отъ различнитѣ оратори по въпросъ за съюза на всички социалисти. „До толкова можемъ да правимъ компромисъ доколкуто ни позволяватъ нашитѣ принципи, казва Гедъ. Ний никога нѣма да се сѣдинимъ съ радикалитѣ напр. които въ време на важни моменти, всички се наричатъ социалисти, съ Гобле напр., който иска социализма да му послужа като сръдство да земе министерството въ свои ръцѣ. Не, за насъ социалиститѣ-марксиста политическата властъ е сръдство за да направимъ обществ. прѣобразование, социална революция и да дадемъ на производителитѣ собствеността, която сега една шена капиталисти владѣятъ!“

На 8-й, въ Недѣля конгресъ се отвори подъ председателството на Феруль. На дневенъ редъ бѣ поставенъ въпросъ: „Пропагандата на Раб. Партия въ селата“. За насъ българитѣ тая въпросъ е отъ капитална важностъ. Листа на ораторитѣ по тая въпросъ бѣше прѣпльненъ. Всички делегати показваха какъвъ грамаденъ успѣхъ прави социализма изъ селата. Въпросъ бѣ раздѣленъ на двѣ части: първо, за пропагандата изобщо и второ, върху програмата. Особено забѣлѣжително е движението въ селата въ канто-на Нантъ. Другитѣ социалистически фракции обвиняватъ Раб. Партия, че тя се явявала зацѣпница на дребнитѣ собственици и дребнитѣ земледѣлци. На тия клевети отговарятъ: Жюрдъ, Моро и Лафаргъ.

Лафаргъ да, ний ще зацѣпваме всички малки собственици, защото тѣ еднакъ си искватъ прекратената съ своето парче, което фактивно владѣятъ и, че тѣ никога не експлоатиратъ противъ родопилдовитѣ и всички едри собственици, капиталисти, лихвари. Това показва, че ний сме най-голѣмитѣ революционери, защото зацѣпваме интереситѣ на ограбенитѣ, експлоатиранитѣ. Ренардъ, отъ Фурми каза, че отъ сега нататъкъ ще обръщатъ сериозно внимание за пропагандата на социализма въ селата.

Отъ всички обисепия излиза, че про-

граммата изработена на Марселския конгресъ е прекрасенъ инструментъ за избирателната борба и за пропагандата и, че тя позволява на ораторитѣ да иматъ прямо съприкосновение съ селянина. Различни мнѣния се дадоха върху начина за распространение на социализма въ селата. Между другитѣ Лафаргъ се искаше че преди още нѣкое село да е станало социалистическо трѣбвало да се устройватъ събрания, издаване на календарчета, които всѣки селенинъ купува, четене и пазене съ години даже отъ Раб. Партия, съ социалистически духъ; при първото запознаване съ селянина да не му се говори за социализма; програмата да се преведе на селски диалектъ и много други второстепенни въпроси. Съ малко прибавления програмата си остава сѣщата и рѣшава се да се поддържа. Всичко оставатъ да нареди Нац. Съвѣтъ.

Въ сжщото заседание гражданина Летесие предлага да се отвори въ Парижъ Курсъ по социализма. Предложението се отхвърли и остава Национал. Съвѣтъ на Партията да бѣде главенъ съвѣтникъ на всички групи.

Въ понеделникъ всѣкиятѣ три заседания бѣха посѣтени на финанситѣ на Партията и на подновяването на Нац. Съвѣтъ. Предложението на Евози да се увеличи числото на Нац. Съвѣтъ се прие. Отъ 7 избрахъ се 11. Всички стари членове съ исключение на единъ се преизбрахъ. Отъ 4-тѣхъ нови стоятъ сжщо и Зеваесъ [студентъ по правото] и граж. Валетъ [редакторъ на L'Harmonie Sociale]. Въ повия Съвѣтъ 3 депутати: Гедъ отъ Рубе, Шо-венъ отъ Парижъ и Жюрдъ отъ Бордо.

Идущата година Конгресъ ще стане въ Нантъ и ще бѣде посѣтень само за социалистическата пропаганда въ селата.

Мнозина отъ делегатитѣ забѣлѣжаха, че Парижския конгресъ излезе много блѣскавъ. Лафаргъ обини, че въ тая конгресъ се направи много нѣщо и, че той ще се забѣлѣжи на първо мѣсто въ историята на социализма и на партията.

На 9 вечерта, председателя Делклоузъ обини конгресъ за закритъ и всички делегати правни викаха единогласно: Да живѣе Коммуната! Да живѣе Работническата Партия! Да живѣе Социалната Революция!

Забравихъ да спомена, че презъ деня, както и презъ всичкото време когато трай конгресъ се получаваша телеграми отъ всички страни, се получи поздравителна телеграма отъ парижскитѣ руски студенти социалисти съ които искаватъ още да бѣже презрѣние на буржуазна Франция съ стюзиванieto и съ монарха. Долу царя! Долу царя! викаха всички делегати слѣдъ като Гедъ прочете телеграмата. Други телеграми се получиха отъ Англия, Италия, отъ П. Лавровъ и др.

Слѣдъ всичко делегата отъ Рубе испѣ пѣсента на Е. Потие: Интернационала съ припѣва на всички присѣствующи въ залата; отъ сжщия винаги се червепото знаме въ рѣката се испѣ „Вунтовникътъ“ и отъ делегата отъ Фурми съ припѣвъ на всички се испѣ Карманьола! Вечерта въ 12 часа се даде пушъ на всички присѣствующи отъ страна на Парижската агломерация.

(Слѣдва).

талисти. Нейната главна цѣль е патруване на капиталитѣ въ бездѣлнитѣ джебове на едритѣ предприемачи, — растенie на тѣхнитѣ богатства. За тая цѣль се обезпечаватъ отъ конкуренцията дребнитѣ землевладѣлци, промишленници и занаятчи и расте броятъ на тия, които нищо нѣматъ, на пролетариата, който живѣе като си продава труда. За тая цѣль благодарение на машинитѣ, на женския и дѣтския трудъ, на изнискитѣ работнически рѣцѣ, — работническата заплата пада постоянно, а благодарение на дългия работенъ денъ, цѣлия животъ на работника се обръща въ постоянна работа чакъ до истощение на силитѣ, върви се той въ фабричното робство.

И така, отъ една страна растатъ грамаднитѣ богатства и се натрупватъ въ рѣцѣтъ на шена едри предприемачи, а отъ друга — уго чмава се работническия пролетариатъ, рас еговата нѣмотия и експлоатация.

Тая начинъ капиталистическата наредба сама риготви смъртта.

V.

Натрупването на капиталитѣ въ рѣцѣтъ на шена богатани, съсичията на дребнитѣ производители и подиганieto на едритѣ — докарватъ и други слѣдствия.

Намѣсто малкитѣ дюкенчета и работилници се повдигатъ грамадни фабрики. Промышленността се управлява не вече отъ дребнитѣ майстори, а отъ миллионеритѣ капиталисти, отъ банкитѣ и акционеритѣ компании. Намѣсто запалчинитѣ, които работатъ по отдѣлно и сами искарватъ цѣлата стока, днесъ работятъ наедно стотини работници, натрупани въ голѣмитѣ фабрики. Трудътъ на всички е необходимъ за искарването на цѣла стока, защото работата е раздѣлена и всѣки изработва само частъ отъ стоката.

Затова фабрицитѣ не само експлоатиратъ работницитѣ, не само уголѣмяватъ тѣхнитѣ редове съ пропаднатитѣ занаятчи и селене, — но тѣ още ги събиратъ наедно, сѣдиняватъ ги.

Отъ това работническата класа все повече се усилюва и съзнава своитѣ пптереси. Работническитѣ маси, натрупани по фабрицитѣ, работятъ подъ командата на сжщия капиталъ, влчатъ хумотъ на сжщата експлоатация. Това изработва у тѣхъ взаимна солидарностъ, убѣждава ги, че тѣ сж класа съвѣтъ отдѣлна отъ другата класа на обществото, че тѣхнитѣ интереси сж вссичко отдѣлни и ораждебни на капиталистическитѣ интереси.

Солидарността на работницитѣ имъ позволява да се противятъ на експлоатацията и безправство-

то на фабрикантина. Самия фабриченъ животъ и съзнанието, което той развива у работницитѣ, създаватъ тая солидарностъ. Значи, едрото производство, което сгрупуирва, сѣдинява работницитѣ, и самата капиталистическа експлоатация изработватъ у работницитѣ солидарността и съзнанието на класовата имъ отдѣленостъ.

Солидарността и классовото съзнание на работницитѣ имъ дава сила въ борбата имъ съ фабрикантитѣ за добиване на своитѣ права.

Днесъ по цѣлия свѣтъ се води тая борба. Навсѣкѣждъ, дѣто е развита едрата промышленность, работницитѣ се организиратъ въ съюзи, протестиратъ енергично противъ експлоатацията, каратъ фабрикантитѣ да имъ правятъ разни отстъпки. Въ тая борба закъватъ силитѣ имъ, развиватъ се способноститѣ имъ, организиратъ се тѣ въ крѣпка работническа армия (войска) и така се приготвятъ за социалната революция, която за всѣкога ще искорени грабежа и робството.

Тъй празнува франц. Раб. Партия! Тя скоро ще вземе първепството въ цѣлий международен социализъм за да се бори противъ капиталистическата класа и да докара въ едно близко бъдеще побѣдата на пролетариата.

Да живѣе Франц. Работн. Партия!
Да живѣе Интернационални Социализъм!
И. Д.

Една година затворъ и хиляда лега глоба.
(продължение и край).

По поводъ на телеграммата, отправена отъ Кабинета на Княза до Д. Димитрова, съ която му отговори, че е взето въ внимание оплакването му и е испратено на Министра на Вътрѣшнитѣ дѣла за изслѣдване, частни обвинители, Нв. Халачовъ, говори доста на пространно. Той каза, че цѣлата на оппозицията е да заблуди Княза съ тия оплаквания. Тя му представи работата, че у насъ се терроризиратъ и изнасилватъ гражданитѣ и по тоя начинъ се старай да го настроятъ противъ най-високоставенитѣ личности въ страната и да го убѣди да направи държавенъ прерватъ, като сваля сегашното правителство.

Телеграммата на Д. Димитровъ гонела сжщата цѣль—да представи г-на Нв. Халачовъ предъ върховния глава като предводител на пѣлкава тѣла въ Търново, която бие и терроризира мирнитѣ граждани. Ето защо Сѣдътъ трѣбва да наложи на обвиняемия най-големъто наказание, предвидено въ закона за печата, като признай увеличаващо вината му обстоятелство, понеже той е нахвърлялъ лице, което заема важно обществено положение.

Защитницитѣ на обвиняемия М. Писаревъ и Н. Рабровски настояха да се оправдай Д. Димитровъ, първо, защото противъ него нѣма подадена писмена тѣжба отъ Нв. Халачовъ, слѣдователно, той незаконно е тегленъ да отговаря по настоящето дѣло, и, второ, че отъ представената телеграмма, пратена отъ княжеския кабинетъ, ясно се разбира, че оплакването на обвиняемия е взето въ внимание и трѣбва да е почнато сѣдебно преслѣдване противъ Нв. Халачова. Ако Сѣдътъ може да допусне, че Министранъ Вътрѣшнитѣ дѣла не е направила никакви разпореждания по това оплакване, препратено нему отъ княжеския кабинетъ за изслѣдване, както е казано въ самата телеграмма до Димитрова, тогава не сѣтава друго, освѣтъ да се рѣши дѣлото тъй както е, безъ доказателства. Но такава рѣшба не може да се допусне, защото представителите на държавата много добръ знаятъ за гражданитѣ къмъ него се обръщатъ съ своитѣ оплаквания противъ произволитѣ и насилията. Тия телеграмми, които въ последно време се испращатъ отъ всички краища на България, сж докучелни за бъдещия историкъ на сегашния режимъ у насъ.

Ама гражданитѣ, казва г-нъ Халачовъ, могатъ да се оплакватъ по надлежни редъ предъ сѣдилищата, а не предъ Княза. Това е вѣрно, но при извѣстни обстоятелства тѣ по свое усмотрѣние могатъ и на Княза да се оплакватъ.

Колкото за това, да ли е длъженъ Министранъ на Вътрѣшнитѣ дѣла да дава ходъ на оплакванията, които му се испращатъ чрезъ Княза, на това нека си отговори самъ г. Халачовъ. Въ всѣки случай, Д. Димитровъ, на основание княжеската телеграмма, има право да се надѣва, че е почнато слѣдствие противъ г. Халачова.

Сѣдътъ се оттегли на съзвѣщане и чакъ на другия денъ произнесе своята резолюция, съ която се осжда Д. Димитровъ на една година затворъ и 1000 л. глоба, сирѣчь прилага му най-големъто наказание, което предвижда закона за печата.

Съзвѣстѣта се загубила.

O tempora, o mores!

Вий сте чели вече статията „Похвалитъ напредъ“, помѣстена въ 5-й брой на органитъ на българския социал-демократич. Съюзъ в. „Другаръ“. Неволю, слѣдъ като прочетохъ тая статия, ний си припомнихме разказа на великия руски сатирикъ Салтиковъ, озаглавенъ: „Пропала совѣсть“. Горжата съзвѣсть! Тя не намерила мѣсто и въ главитѣ на членовѣтъ на българск. соц.-демократический Съюзъ!.. Гдѣ ще я приематъ тогава!.. Тѣжко й!..

Въ въпросната статия, преди всичко, се посочва на едно промѣнение, станало въ „литъ“ на членовѣтъ на Партията.

Казва се, че преди ний сме отричали синдикатитѣ, организирането на работницитѣ на екологическа почва, а сега вече сме тръгнали по пътя, по който отдавна върви българск. соц.-демократич. съюзъ. Ний пѣма да говоримъ въ тая си статия за това. Който иска напълно да се убѣди, че ний никога не сме отричали синдикатитѣ, а напротивъ винаги сме подканили работницитѣ да се организиратъ за економическа и политическа борба, нека прочете всичкитѣ броеве на в. „Работникъ“ отъ една година насамъ. Тамъ той ще срѣдне статия подъ заглавие: „Синдикатитѣ [Есифскиятѣ дружества] брой 2 в. „Работникъ“ отъ 1892 год., „Работници организиратъ се!“ Въ тая статия имаше и уставъ какъ трѣбва да се организиратъ работницитѣ. Сказкиятѣ държави въ София, Търново, Горпи-Орѣховица, Сливенъ и др. отъ нийтѣ другари и помѣстени въ в. „Работникъ“, възвизането на Пловдивскитѣ словослагатели къмъ работницитѣ да се сдружаватъ по запаятъ и пр. и пр.

Види се, че хората отъ съюза не намиратъ за нужно да доказватъ своитѣ измислици, като мислитѣ, по всѣка вѣроятностъ, че е достатъчно само да ги кажатъ, за да оборагъ истината! Колкото за това, че „Съюза“ отдавна вървѣлъ „по тоя пъкъ, сирѣчь организиране работницитѣ на економическа почва“ по-добъръ биха направили съюзиститѣ, да се не хвалитъ сами, но да оставятъ на организиранитѣ отъ тѣхъ работнически синдикати (sic) [ако има такива] да проявятъ своето съществуване. Но за жалостъ, „съюзитѣ“ до излизанieto му на публична дѣятелностъ чрѣзъ в. „Другаръ“ не бѣше си опредѣлилъ още цѣлитѣ, той съществувае като проектъ, канеше се да организира работницитѣ. Това впрочемъ се вижда и отъ 1 брой на „Другаръ“, гдѣто е казано, че съюзитѣ не бже полезенъ, като организира работницитѣ, като почне да издава библиотека по съвременни социализъмъ. Работническа библиотека и пр. и пр. блага начинания. Не е ли срамно да казвамъ, че отдавна си почналъ да организиранитѣ работницитѣ на економическа почва, когато тия сжщитѣ работници не знаятъ, че ти съществувае като „съюзъ“?!..

Тукъ ний ще обърнемъ вниманието на читателите върху другъ единъ изсаятъ отъ статията на в. Другаръ, статия, която, казано въ скобки, е образецъ отъ деликатностъ и вежливостъ, въ която се забѣлзва даже оная бащинска нежностъ и снисходителностъ, съ която бащата се обръща къмъ, слѣдъ заблужденията си стъпилъ на истинския пътъ синъ, като му растворя широко вратитѣ на своята къща. Трѣбва да кажемъ още, че статията се завършва съ едно наставление, да не би ний, членовѣтъ на Партията, да забравимъ съзвѣститѣ, които българский соц.-демократический Съюзъ ни дава въ тая си статия и съ едно заплашване на крѣпа. Винаги тѣй постъпва умишъ паставникъ.

Но ето и пасажътъ.

„Но градовѣтъ ни били малки (тъй говорѣлъ, споредъ в. „Другаръ“, другари ни Н. Хр. Рабровски, който тоя вѣстникъ въ противорѣбие съ своитѣ материалистически понятия, нарича „стѣлбъ на Партията“). Не, приятели, нашата партия, бълг. соц.-демократич. партиитѣма стѣлбове! Или, по-добъръ, нейнѣ стѣлбъ е работната маса, а не отдѣлни лица. Колкото по-съзнателна става нашата работна класа, толкова по-здравъ става тоя стѣлбъ и напѣки. Отстранете пѣконъ отъ патентованитѣ либерали и цѣлата „пародно-либерална партия“ ще грухне—ето гдѣ може да се говори за стѣлбове. Но унищожете всички по-съзнателни даже, а не само най-виднитѣ членове на българската соц.-демократ. партия, тя пакъ нѣма да изчезне. Трѣбва ли да ви доказваме това?!.. то работническиятѣ синдикати можели да бждатъ замѣстени съ работническиятѣ клубове [курсивътъ е на в. „Другаръ“]. И въ въстортъ отъ това най-безсъвестно изопачение на сказката на другари ни [държана на 15 Августъ въ Работническиятѣ Клубъ въ Търново], авторътъ си позволява пѣколко остроги по адресъ на „Околийскитѣ (sixt) Окрѣжитѣ и Обшитѣ Сѣбѣти на Партията“, остроги, които доказватъ най-наглядно, че тоя [авторътъ] пѣма за цѣль да изяснива извѣстиятъ въпросъ, а да излѣй натрупаната си злоба, да упражни табията си.

И тѣй, споредъ в. „Другаръ“, тактиката на Партията изисквала „замѣняването на работническиятѣ синдикати съ работническиятѣ клубове“.

За да се види въ най-пълна свѣтлина всичката безсъзвѣстностъ въ отношенията

на българский социал-демократический Съюзъ къмъ българската соц.-демократ. Партия, ний цитираме:

„Какъ може у насъ да се синдикиратъ работницитѣ?—У насъ и изобщо въ странѣ съ малки градове, съ малко и разхвърлени работници, синдикирането имъ се явява много трудно... На това могатъ да спомогнатъ [курсивъ нашъ] много работнически клубове... които се явяватъ сборни пунктове за работницитѣ. Въ тѣхъ постепенно се развиватъ работницитѣ и се дѣйствува за тѣхното классово съзнание. Тукъ тѣ се въспитаватъ подъ влиянието на социалистическата пропаганда, съзнаватъ себѣ си като революционна класа и се приготвятъ за борба. Доидел до това съзнание, работницитѣ отъ клуба се отдѣлитъ въ синдикати по запаятъ... Така само може да се дѣйствува за синдикирането на нашитѣ работници“ *)

Отъ тоя цитатъ се вижда, какъ гледа българската социал-демократическа Партия на синдикатитѣ и работническиятѣ клубове. Отъ тоя цитатъ се вижда много добъръ, че Партията не иска да замѣни първитѣ съ последнитѣ, както имъ се иска да кажатъ членовѣтъ на Съюза, а иска да спомогне, да улесни съставянето на синдикатитѣ чрезъ устройването на клубовѣтъ.

Нима не е безсъзвѣстно и измѣнително това изопачаване?!..

Защо в. „Другаръ“ се е домогналъ до това срѣдство, което може да дѣйствува само като палиативъ, временно—до като лѣката се изобличилъ—и което може всѣка минута да се обърне противъ самия си авторъ?!.. Ний отговаряме, че въ тоя случай той е постъпилъ както жената на кръчмаря, напр., въ Щедриновата „Пропала совѣсть“, която, като видѣла, че стѣлбѣта не ѝ иде на сплѣката, я захвърлила отъ дръхитѣ на мѣжа си....

Въ друга статия ний ще говоримъ за „етимологията“ на думитѣ: синдикатъ и клубъ.

МАЛКА КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ.

СОФИЯ, Г. Г. 30-тѣхъ лева за абонамента на нийтѣ другари сж получени отдавна.

ПАРИЖЪ, Г. Д. Материала получихме. Ще го помѣстимъ. Працаи по-често такова кореспонденция. Прати по-скоро вѣститѣ.

ВАШИНГЪ, Г. Н. Н. № 2 отъ В. С. Д. Б. не-дерзавъ. Оставаитѣ въ прѣтѣжме. Очакваме етой-ността. Пратете я въ пощенски бонгъ.

ВАРНА, Д. Списанието ще излезе. Пратете списека на паритѣ.

СЛИВЕНЪ, Х. Т. Точния адресъ на Х. Н. въ Ст.-Загора не ни е извѣстенъ.

АГИТАЦИОНЕНЪ ФОНДЪ

Получени изъ Търново отъ Д. Ос. Назаровъ 1.10, Тесемский 0.50, Ю. Дюкелски 0.50, А. Чалковъ 0.50, Рацманъ 1—, Х. С. К. 0.50, В. П. П. 0.50.

Всичко до днесъ 56.25 л.

СОЦИАЛЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ. ВЪ БЪЛГАРИЯ

КЮСТЕНДИЛЪ.

До общия съзвѣтъ на Българската Социал-демократическа партия въ гр. Търново.

Съществуващо отъ 29-ий Юний т. г. работническо дружество въ г. Кюстендилъ въ заседанието си отъ 26-ий Септември т. г. Като взе прѣтъ видъ:

1). Че експлоатацията се усилява отъ денъ на денъ, която влече подире си студъ, гладъ, мизерия и др. за наемнитѣ работници;

2). Че интереситѣ на съществуващитѣ днесъ класове—Боржвазний и пролетарний—сж прямо противоположни, вслѣдствие на което е невъзможно по никакъвъ начинъ споразумението имъ;

3). Че спасението на работницитѣ отъ игото на капитала е дѣло на самитѣ тѣхъ, т. е., че нищо не е въ състояние да ги избави отъ този скотекъ животъ освѣнъ, ако тѣ не подадатъ братски рѣката си и пожелаатъ спасението си;

4). Че никоя партия до днесъ не е работила за защитата на работницитѣ, освѣнъ Българската Социал-демократическа партия, която съ присѣрне записва угнетеното работническо население.

Ръши:

Да се присѣдини къмъ Българската Социал-демократическа партия, като се придържа за напредъ строго о нейната программа и тактика.

*) Гледай „Работникъ“ брой 11 (ска... та на Н. Хр. Рабровски).

Поздравъ на другаритѣ и другитѣ ботнически дружества.

Да живѣе съединени работницѣ!
Да живѣе Социалното дѣло!

За председателъ: Стефанъ Сидяковъ
Секретаръ: Стоянъ Димитровъ

ВАРНА.

До Общия Съзвѣтъ на Българската Социал-демократическа партия въ гр. В. Търново.

Извѣстно ви е, че отдавна време, тѣтъ въ Варна се започнало классовото пробуждане на работницитѣ. Като знакъ на това имъ пробуждане служи отворення по тѣхепъ поводъ „Работнически Клубъ“. Казвамъ по тѣхенъ поводъ, защото между тѣхъ не бѣ дѣйствувалъ никой социалистъ, когато тѣ още презъ м. Мартъ, искаха съзвѣтъ отъ пѣконъ извѣстни тѣмъ социалисти тукъ за подобрѣние на огнетеното си състояние.

Това обстоятелство е много важно, тѣй като то ни показва, че социализма намира тукъ много благоприятна почва. Това ний пробуждане се дължи на двѣ най-важни условия: 1) на силна пропаганда на социализма отъ страна на В. С. Д. Партия а най-вече на в. „Работникъ“ и 2) на икономическитѣ условия, въ които е поставенъ тукашния работникъ. Последното условие е винаги важно за въспиремането на социалистическитѣ идеи по-скоро или по-бавно отъ работницитѣ. Варна, както и центроветѣ: София, Пловдивъ, Руссе и др., сж търбовски центрове у насъ; като такива, тѣ притежаватъ най-много условия за развитието на сиромашията и за пролетаризирането на масата.

Въ тѣзи и въ фабричнитѣ ни центрове, ний трѣбва да си спередоточимъ силитѣ, защото тѣ представяватъ най-удобна почва за нашитѣ семена—социалистическитѣ идеи.

Това обстоятелство [економическитѣ условия] е спомогнало твърдѣ много за пробуждането на тукашнитѣ работници и това имъ пробуждане ще расте и би порастнало много по-вече, ако тукъ имаше хора социалисти, които да дѣйствуватъ въ между имъ. Има наистина единъ двамъ изъ между самитѣ работници, които навече сж дѣйствували и дѣйствуватъ въ между имъ, но тѣ като работници, поне за сега, не могатъ да направятъ по-вече отъ това, което сж направили.

А пѣкъ тѣй, което е направено тукъ е слабо, и то се по една и сѣща причина: немание на хора, които да дѣйствуватъ. Казваме, че е слабо, защото тукъ пролетариата е въ изобилие, а пѣкъ съзнателнитѣ работници сж малко. Малко по напрегната, по-енергическа дѣятелностъ между тукашнитѣ работници, и ний ще имаме блестящи резултати.

На това пѣнцо, ний, съзпателнитѣ работници сме обрацали внимание, по ний си е оставало напраздно, тѣй като немаше хора за това.

Предъ видъ на тѣзи съображения, ний, членовѣтъ на тукашния Работ. Клубъ, единъ свой съзвѣтъ, рѣшихме да предложимъ на единъ челоуитѣ отъ партията да дойде тукъ, за да се земе за организирането на тукашнитѣ работници; и тоя ний, настоятелно го искаме, защото презвиждаше твърдѣ и твърдѣ голѣми резултати отъ пропагандирането на социалистическитѣ идеи между тукашнитѣ работници.

За малко едно време енергическо дѣйствование и ний ще имаме съ стотини работници привлечени къмъ социализма; ний ще имаме пѣло работническо движение въ Варна, а това ще даде единъ голѣмъ поттикъ на цѣлото работническо движение у насъ.

Напредъ! Да живѣе всевѣстната социалистическа Партия!

Да живѣе Бълг. Социал-демократическа Партия!

За настоятелството: Х. Д. Стояновъ (Секретаръ)

ОБЯВЛЕНИЕ

Обявваме, че за напредъ се тановяваме въ г. в. Търново и приеаме различни порѣчки за дамски дрѣхѣ. Молимъ почитаемота публика да ни удостои съ порѣчки си, които ще бждатъ неспѣнявани бързо, точно и ефтно.

улица „Княжеска“

Иосифъ Бубакъ & Робертъ
(дамски кройтори)

Търново, Кооперативна печатница „Работни-